

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
LƏNKƏRAN DÖVLƏT UNİVERSİTETİ**

«Təsdiq edirəm»

**Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları
üzrə prorektor vəzifəsini icra edən**

 dos.Z.I.Məmmədov

07 Fevral 2025 ci il

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: Azərbaycan dili və ədəbiyyat(050101) ,Xarici dil müəllimliyi A+B(050103)

Fakultet: Filologiya

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I Fənn haqqında ümumi məlumat:

Fənnin adı: Mülki Müdafiə

Kodu: İF B-14

Tədris ili: II (2024-2025)

Tədris yükü (saat) : Auditoriya saati: 30 saat (15 saat müəhazirə,15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

AKTS üzrə kredit: 3

Auditoriya N:

Mühazirə saat: Üst həftə V gün 1-ci saat

Seminar saat: Alt həftə II 5-ci saat

II Müəllim haqqında məlumat

Adı,soyadı,elmi dərəcəsi və elmi adı b.m.Yadigar Gənciyev

Məsləhət günləri və saati: V gün 14:00 – 16:00

E-mail ünvanı :

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli küç. 170-a

III Əsas ədəbiyyat:

- H.N.Ocaqov Mülki müdafiə"
- "Mülki müdafiə Dərslik"

Əlavə ədəbiyyat

3.F.Manafov "Həyat fəaliyyəti təhlükəsizliyi"

IV Perekvizitlər: Çağırışa qədərki hazırlıq, Kimya, Fizika

V Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənnin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: Mülki Müdafiə fənnin tədrisinin insanların təhlükəsizliyinin sağlamlığının təminatında rolu böyükdür. Sülh və müharibə dövrlərinin fəvqəladə hallarda, təbii fəlakət, istehsal qəzaları nəticəsində yaranmış zədələnmə ocaqlarında xilasetmə və digər təxirəsalınmaz işlərin təşkili və keçirilməsinin əsasları, əhalinin mühavizəsinin, habelə xalq təsərrüfatının obyektlərinin işinin sabitliyinin yüksəldilməsi üsullarının tələbələrə öyrədilməsidir

VII.Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya

saatlarının ümumi sayı Elmi Şranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına yğn laraq davamiyyət myarları nəzərə alınmaqla müəyyən olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrini biliyi 100 ballıq sistemdə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminara görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına yğn laraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahan biletində bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

10 bal- Tələbə keçirilmiş materialları dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

9 bal- tələbə keçirilmiş materialları tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunu məntiqi tam açar.

8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir

7 bal- tələbə keçirilmiş materialı başa düşür lakin, nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir.

6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

5 bal- tələbənin cavabında çatışmamazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.

3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var lakin fikrini əsaslandırma bilmir.

1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

0 bal- Cavab yoxdur

Tələbənin imtahanda topladığı bal 17 baldan az olmamalıdır. Əks halda tələbənin imtahan göstəriciləri smestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Smestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə :

A) 91-100 bal – Əla

B) 81-90 bal- çox yaxşı

C) 71-80 bal-yaxşı

Ç) 61- 70 bal-kafi

E) 51-60 bal qənaətbəxş,

F) 51 baldan aşağı qeyri-kafi

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu plan: Mühazirə -15 saat, Seminar – 15 saat. Cəmi-30

N	Mövzular, görülmə tədbirlər	Mühazirə	Seminar	Tarix
	I Kollektivium mövzuları	Saat	Saat	
1	Mülki müdafiənin yaranma tarixi , vəzifələri, məqsədi, təşkil və ona rəhbərlik Plan: 1. Mülki müdafiənin yaranma tarixi . 2. Mülki müdafiənin məqsədi və vəzifələri	2	2	

	3. Mülki müdafiənin təşkili və ona rəhbərlik Mənbə: səh 12-40			
2	Fövqəladə hallar və onların təsnifatı Plan: 1. Fövqəladə halların miqyasına görə növləri 2. Sühl məşəlli fəvqəladə hallar 3. Təbii xarakterli fəvqəladə hallar 4. Texnogen xarakterli fəvqəladə hallar 5. Sosial- siyasi və ekoloji xarakterli fəvqəladə hallar Mənbə: səh 1-10	2	2	
3	Kütləvi qırğın silahları Plan: 1. Nüvə silahının zədələyici amilləri və nüvə zədələnmə ocağı. 2. Kimyəvi silahın zədələyici təsiri və ən vacib xüsusiyyətləri 3. Zəhərləyici maddələrin toksikoloji cədvəli. 4. Bioloji silahın əsas xüsusiyyətləri 5. Bioloji zədələnmə ocağının nəticələrinin aradan qaldırılması. Observasiya və karantin. 6. Zəhərlənmələrin nəticələrinin aradan qaldırılması 7. Əhalinin sanitariya təmizlənməsi Mənbə: Səh 67-89	2	2	
	II Kollektivium mövzuları			
4	Əhalinin mühafizəsinin əsas prinsipləri . Plan: 1. Mühafizənin əsas prinsipləri 2. Fəvqəladə hadisənin nəticələrini aradan qaldırmaqdan ötrü istinad olunan prinsiplər və təhlükə zamanı əhalini xəbərdar etdikdə əhalinin vəzifələri. 3. Qəza-xilasətmə və digər təxirəsalınmaz işlər 4. Xilasətmə zamanı görülməli işlər və iş görən zaman təhlükəsizlik qaydaları. Mənbə: Səh 186-222	2	2	
5	Kollektiv mühafizə qurğuları və istifadə qaydaları Plan: 1. Kollektiv mühafizə qurğularının təyinatı. 2. Sığınacaqların konstruksiyası 3. Radiasiya əleyhinə daldalanacaqların konstruksiyası 4. Sadə daldalanacaqların konstruksiyası Mənbə: Səh 230-241	2	2	
	III Kollektivium mövzuları			
6	Fərdi mühafizə vasitələri və əhalinin köçürülməsi Plan: 1. Fərdi mühafizə vasitələrinin növləri	2	2	

	2. Tənəffüs üzvlərin mühafizə vasitələri. 3. Dəri səthinin mühafizə vasitələri 4. Köçürmə tədbirləri və mahiyyəti 5. Köçürmənin planlaşdırılması və təşkili 6. Köçürmənin üsulları Mənbə: Səh 101-113			
7	Mülki müdafiə qüvvələrin təyinatı və mülki müdafiə dəstələrin fəaliyyəti Plan: 1. Mülki müdafiə qüvvələrin təyinatı 2. Mülki müdafiə dəstələrin növləri 3. Hərbiləşdirilməmiş dəstələrin yaradılması 4. Mülki müdafiə xidmət növləri və xidmət dəstələrin fəaliyyəti Mənbə: Səh 208-225	2	2	
8	Fövqəladə hallar zamanı ilk tibbi yardım Plan: 1. İlk tibbi yardımın növləri 2. Qanaxmalar zamanı ilk tibbi yardım 3. Yara və yanıq zamanı ilk tibbi yardım 4. Sınıq, çıxma və əzilmə zamanı ilk tibbi yardım 5. Fərdi tibbi mühafizə vasitələrin növləri 6. İlk tibbi dəsti (aptekaçə) Mənbə: Səh 268-295	1	1	
Cəmi		30		

XI. Fənn üzrə tələblər və tapşırıqlar: Ehtimal olunan fəlakət barədə əhəlinin xəbərdarlıq edilməsinin təşkilini, əhəlinin fəvqəladə hallarda mübarizəyə və mühafizəyə hazırlanmasını, FH nəticələrinin aradan qaldırılması işlərinin təşkilini, qəza-xilasətmə tədbirlərinin həyata keçirməyini

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Mülki müdafiənin inkişaf tarixini mənimsəmək.
- Mülki müdafiənin vəzifələrini öyrənmək.
- Fövqəladə halların miqyasına görə növlərini öyrənmək.
- Fövqəladə halların mənşəyinə görə növlərini öyrənmək.
- Kütləvi qırğın silahların zədələyici təsirini öyrənmək.
- Kollektiv mühafizə qurğuların konstruksiyasını öyrənmək.
- Fərdi mühafizə qurğuların növlərini öyrənmək.
- Mülki müdafiə qüvvələrin təyinatını öyrənmək.
- Fövqəladə hallar zamanı ilk tibbi yardımın öyrənmək.

XIII. Tələbələr fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. I Kollegium sualları.

1. Mülki müdafiənin yaranma tarixi.
2. Mülki müdafiənin vəzifələri və məqsədi.
3. Fövqəladə halların miqyasına görə növləri.

4. Sülh mənşəli fəvqəladə hallar.
5. Təbii xarakterli fəvqəladə hallar.
6. Nüvə silahının zədələyici amilləri və nüvə zədələnmə ocağı
7. Kimyəvi silahın zədələyici təsiri və ən vacib xüsusiyyətləri.
8. Zəhərlənmənin nəticələrin aradan qaldırılması.

II-Kolleqviyumun sualları.

1. Mühafizənin əsas prinsipləri.
2. Sığınacaqların konstruksiyaları.
3. Radiasiya əleyhinə daldalanacağın konstruksiyaları.
4. Tənəffüs üzvlərin mühafizə vasitələri.
5. Dəri səthinin mühafizə vasitələri.
6. Köçürmə tədbirləri və mahiyyəti.
7. Mülki müdafiə dəstələrin fəaliyyəti.

XV. İmtahan mövzuları üzrə açıqlama (İmtahan sualları)

I-Blok

1. Mülki müdafiənin yaranması.
2. Mülki müdafiənin vəzifələri və məqsədi.
3. Fəvqəladə halların miqyasına görə növləri
4. Sülh dövründə fəvqaladə hallar
5. Təbii xarakterli fəvqəladə hallar..

II-Blok

6. Nüvə silahının zədələyici amilləri və nüvə zədələnmə ocağı.
7. Kimyəvi silahın zədələyici təsiri və silahın ən vacib xüsusiyyətləri.
8. Zəhərləyici maddələri toksikoloji cədvəli.
9. Bioloji silah və onun zədələyici təsiri.
10. Bioloji zədələnmə ocağının nəticələrinin aradan qaldırılması. Observasiya və karantin.

III-Blok

11. Zəhərlənmənin nəticələrin aradan qaldırılması.
12. Mühafizənin əsas prinsipləri və üsulları.
13. Fəvqəladə hadisələr nəticələrin aradan qaldırmaqdan ötrü istinad olunan prinsiplər.
14. Qəza xilas etmə və digər təxirsəlinmə işlər.
15. Xilas etmə işləri zamanı görülən işlər və görülən işlər zamanı təhlükəsizlik qaydaları.

IV-Blok

16. Sığınacaqların konstruksiyası.
17. Radiasiya əleyhinə daldalanacaqların konstruksiyası.
18. Sadə daldalanacaqların konstruksiyası.
19. Fərdi mühafizə vasitələrin növləri.
20. Tənəffüs üzvlərin mühafizə vasitələrin növləri.
21. Dəri səthinin mühafizə vasitələri.

V-Blok

22. Köçürmə tədbirləri və mahiyyəti

23.Köçürmənin planlaşdırılması və təşkili.

24.Mülki müdafiə qüvvələrin təyinatı.

25.Mülki müdafiənin xidmət növləri və xidmət dəstələrin fəaliyyəti.

Sillabus- Texnologiya və texniki elmlər" kafedrasında təsdiq olunmuşdur. Müzakirə edilərək ("07 Fevral 2025-ci il "06" sayılı iclas protokolu) təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimi:

b.m. Y.F.Gənciyev

Kafedra müdiri:

dos.R. F.Əliyev